

Noter vedr. formålsformulering for NA/FF(1.-6.kl.) på DfH.

Kristendomskundskab, historie og natur/teknik:

På DfH slår vi fagene kristendomskundskab, historie og natur/teknik sammen til faget "Natur og fortællefag".

Timerne læses i blokke af en til to dage om ugen ("Blokdage"). Der arbejdes tværfagligt med fagene. I praksis giver det sig udtryk i tematiske forløb som f.eks. temaet "livets træer", "vand" og lignende.

I forbindelse med skolens morgensamling tages der ligeledes temaer op fra de tre fagområder.

Kristendomskundskab:

Signalement af faget Kristendomskundskab

Der undervises i kristendomskundskab på 1.- 9. klassetrin - bortset fra det klassetrin, hvor konfirmationsforberedelsen finder sted (på DfH på 7. klassetrin).

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er:

Livsfilosofi og etik

Bibelske fortællinger

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser.

I kristendomskundskab skal de grundlæggende kundskaber og færdigheder i hvert af de fire områder udvikles som en helhed gennem hele skoleforløbet både i faget kristendomskundskab, og når kristendomskundskab indgår i tværgående emner og problemstillinger, samt ved skolens morgensamlinger.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er grundlaget for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af undervisningen, således at eleverne får mulighed for at

- uddybe deres erfaringer og oplevelser i mødet med det faglige stof
- forholde sig til den religiøse dimension i tilværelsen og dens betydning for livsopfattelsen hos det enkelte menneske, for mellem menneskelige relationer og for forskellige samfund
- styrke deres indsigt i kristendommen samt andre religioner og livsopfattelser, som de kommer til udtryk i Danmark og resten af verden

- forholde sig til grundlæggende livsspørgsmål og etiske problemstillinger samt handle i overensstemmelse hermed.

Formål for faget kristendomskundskab

Formålet med undervisningen i kristendomskundskab er, at eleverne erkender og forstår, at den religiøse dimension har betydning for livsopfattelsen hos det enkelte menneske og for dets forhold til andre.

Stk. 2. Undervisningen tager sit udgangspunkt i kristendommen, som denne fremtræder i historisk og nutidig sammenhæng.

Stk. 3. Eleverne skal opnå kendskab til bibelske fortællinger og forståelse af kristendommens betydning for værdigrundlaget i vor kulturkreds. Derudover indgår ikke-kristne religioner og livsanskuelser med henblik på, at eleverne får forståelse af andre livsformer og holdninger.

Stk. 4. Gennem mødet med de forskellige former for livsspørgsmål og svar, som findes i kristendommen samt i andre religioner og livsopfattelser, skal undervisningen give eleverne et grundlag for personlig og ansvarlig stillingtagen og handling over for medmennesket og naturen.

Efter 4. klasses trin

Livsfilosofi og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- tale med om almene tilværelsesspørgsmål
- kende til eksempler på faglige begreber
- kende til eksempler på religiøst sprog
- samtale om og forholde sig til normer for samvær
- udtrykke sig om sanseoplevelser og naturens mangfoldighed.

Bibelske fortællinger

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til fortællinger i Det Gamle og Nye Testamente
- gengive udvalgte bibelske fortællinger på forskellig vis
- tale med om indholdet af bibelske fortællinger
- sætte indholdet af bibelske fortællinger i forhold til nutiden.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- samtale om, hvad kristendom er
- genkende kristendommens fremtrædelsesformer, som de forekommer i hverdagen, bl.a. i udsmykninger og i landskabet
- kende til kirkens indretning og udsmykning
- udtrykke sig om kristendommens relation til årets og livets rytme
- samtale om udvalgte symboler
- synge og samtale om salmer og sange.

Efter 6. klasses trin

Livsfilosofi og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende til og udtrykke sig om almene tilværelsesspørgsmål, bl.a. i relation til det faglige stof
- samtale om faglige begreber
- udtrykke sig om religiøst sprog og dets funktion
- samtale om, hvad det vil sige at være menneske
- give eksempler på sammenhænge mellem normer og værdier
- diskutere og forholde sig til relationen mellem mennesket og naturen.

Bibelske fortællinger

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- forholde sig til udvalgte fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente
- skelne mellem forskellige genrer i Bibelen

- kende forholdet mellem Det Gamle og Nye Testamente
- kende og tyde udvalgte bibelske fortællinger
- genkende bibelske fortællinger, som de kommer til udtryk i kunst og kultur.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke deres forståelse af, hvad kristendom er
- kende til kristendommens historiske forudsætninger og udviklingsforløb i Europa med særligt fokus på Danmark
- give eksempler på sammenhænge mellem kirkens indretning, udsmykning og funktion
- give eksempler på ritualers betydning i menneskers liv
- samtale om udvalgte begreber, symboler og kunstneriske udtryk med henblik på forståelse af, hvad kristendom er
- bruge salmer og sange som udtryksform
- samtale om salmer og sange som religiøse udtryk.

Efter 9. klasses trin (slutmål)

Livsfilosofi og etik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- diskutere og forholde sig til udvalgte almene tilværelsesspørgsmål
- anvende relevante faglige begreber
- reflektere over og forholde sig til tilværelsens trosvalg
- diskutere og forholde sig til forskellen mellem religiøst og naturvidenskabeligt sprog
- forholde sig til forskellige menneskesyn
- forholde sig til sammenhænge mellem forskellige normer, etikker og bagvedliggende værdier
- give udtryk for og samtale om egen og andres livsforståelse
- diskutere og forholde sig til håndteringen af kulturmøder
- vurdere og udtrykke sig om forskellige syn på naturen.

Bibelske fortællinger

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig om bibelske fortællingers sammenhæng med værdier i dansk og europæisk kultur
- forholde sig til de bibelske fortællinger i samtaler om tyding af tilværelsen
- fortolke motiver og temaer, som de kommer til udtryk i kunst og kultur.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- reflektere over og diskutere kristendommens rolle i kultur og samfund
- have indsigt i og forholde sig til kirkelige synspunkter samt deres betydning i samfundet
- drøfte folkekirkens organisation og betydning i samfundet
- forholde sig til andre kristne trossamfund
- forholde sig til sammenhænge mellem tid, rum og betydning i forskellige ritualer
- genkende kristne symboler samt diskutere deres funktioner, når disse indgår i kunstneriske udtryk
- tolke salmer og sange, bl.a. i relation til den historiske udvikling.

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende og forholde sig til centrale dele af udvalgte religioner
- vurdere udvalgte religiøse sekter og bevægelser indhold, opbygning og strategier
- diskutere forskellige religioners rolle i samfundet - lokalt og globalt
- reflektere over og diskutere udvalgte temaer på tværs af religionerne
- samtale om udvalgte religioners kunstneriske og symbolske udtryk.

Læseplan for faget kristendomskundskab

Læseplanen angiver kristendomskundskabs progression over tre forløb, og i hvert forløb arbejdes med fagets fire centrale områder. Det er et princip for undervisningen, at grundlæggende tilværelsesspørgsmål belyses ved at inddrage stof fra flere af fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder.

Kristendomskundskab har som det eneste fag i folkeskolen rammer, der er fastsat direkte i folkeskoleloven:

”Kristendomsundervisningens centrale kundskabsområde er den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom. På de ældste klassetrin skal undervisningen tillige omfatte fremmede religioner og andre livsanskuelser”.

Det skal bemærkes, at det centrale kundskabs- og færdighedsområde ”Ikke-kristne religioner” først optræder som trinmål efter 9. og 10. klassetrin.

Med henblik på faglig fordybelse og elevens alsidige personlige udvikling inddrages en bred vifte af tilgange til faget. Inden for alle forløb skal eleverne arbejde med at

lytte og fortælle

samtale - klassevis, gruppevis og i par

debattere og diskutere

dramatisere

læse og skrive

syng

iagttagelse og fremstille billeder

stille spørgsmål og foretage undersøgelser

opstille og behandle problemstillinger

reflektere og ræsonnere

interviewe

dokumentere

fremlægge

benytte audiovisuelle og elektroniske medier.

1. forløb – 1.- 4. klasse

Undervisningen skal fremme og imødekomme børnenes åbenhed og spørgelyst om tilværelsen. Det sker ved, at eleverne arbejder med anskuelige fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente og forskellige religiøse fænomener og symboler fra religionernes verden. Da de nære personlige forhold spiller en stor rolle i elevernes liv, bliver det vigtigt at arbejde med udvalgte livsemner, der binder det faglige stof sammen med forhold i børnenes omverden.

Livsfilosofi og etik

Udgangspunktet for undervisningen er elevernes umiddelbare tilværelsesspørgsmål, som efterfølgende udfoldes og belyses gennem det faglige stof. Det kan være spørgsmål som:

Hvor kommer verden fra? Hvad er Gud? Hvor kommer mennesket fra? Hvorfor skal man dø? Hvad sker der, når man dør?

Endvidere behandles emner som

godt og ondt, glæde og sorg, tilgivelse og hævn

fællesskab og ensomhed, tryghed, at være bange, at være anderledes.

Eksempler hentes fra religionernes verden, dagligdagen, medierne, filosofien, litteraturen og kunsten samt oplevelser i naturen.

Bibelske fortællinger

Undervisningen omfatter især

Det Nye Testamente

fortællinger om Jesu fødsel, barndom og dåb

Jesu første virksomhed ifølge evangelierne, fx udvælgelsen af disciplene og forholdet til de udstødte lignelser, fx Den barmhjertige samaritaner og Den fortabte søn

underberetninger, fx Vandringen på søen, Bespisningsunderet og Opvækkelsen af Lazarus.

Det Gamle Testamente

Urhistorien

fortællinger om patriarkerne Abraham, Isak og Jakob samt Joseffortællingen og Moseshistorien.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen omfatter især

kristendommens opståen og dens indførelse i Danmark, herunder mødet med nordisk gudekult

kirkens indretning og udsmykning

nogle højtider og deres sange, fortællinger og traditioner, fx jul, fastelavn og sankthansfest

fester i den enkeltes liv med tilknytning til forskellige overgangsritualer, fx dåb og fødselsdag

udvalgte symboler, fx vandet, træet og farverne samt deres betydning i religiøs og i kunstnerisk sammenhæng

salmer og sange.

2. forløb – 5.-6. klasse

Eleverne udvikler deres evne til at se tilværelsen i et bredere perspektiv, der rækker ud over dem selv, når der arbejdes med livsspørgsmål. Der lægges derfor vægt på såvel det personlige som det fælles, det indre og det ydre. I dette arbejde indgår fortællinger fra Det Gamle og Det Nye Testamente, som gennem forløbet i stigende grad ses i et historisk perspektiv, der er baggrund for traditioner og fællesskaber. Desuden behandles elementer af kristendommens historie samt symboler, ritualer og andre religiøse skikke.

Eleverne skærper deres opmærksomhed over for omverdenen ved, at de i stigende grad sætter holdninger og skikke fra andre kulturer i forhold til dansk kultur og egen tankegang.

Livsfilosofi og etik

Det livsfilosofiske perspektiv udbygges gennem arbejdet med eksistentielle spørgsmål. Det kan være spørgsmål som:

Hvordan er alting blevet til? Er der liv efter døden? Hvad er det gode og det onde? Hvad er sandt og falsk?

Endvidere behandles emner som

retfærdighed og uretfærdighed, rig og fattig, tro og tvivl, tillid og mistillid, forelskelse og kærlighed, omsorg og solidaritet

forholdet til naturen i det moderne samfund og forskellige religioners syn på naturen

forskellige livssyn, som undersøges ud fra, hvordan disse kommer til udtryk i nære, ydre og konkrete udtryk som klædedragt, spiseregler, højtider, ritualer samt adfærd og normer.

Eksempler hentes fra religionernes verden, dagligdagen, medierne, elektroniske kommunikationsmidler, filosofien, litteraturen, kunsten og oplevelser i naturen.

De bibelske fortællinger

Undervisningen omfatter især

Det Nye Testamente

forståelsen af Jesus som Messias

Jesu fristelse og kamp mod dæmoner

Jesu fortsatte virke, fx sabbatskonflikter og andre opgør med traditionen, Guds riges forkyndelse, lignelser og undere

det dobbelte kærlighedsbud

Jesu lidelse, død og opstandelse.

Det Gamle Testamente

tempel og synagoge, sabbat og renhedsforskrifter samt Messias

fortællinger om profeter, fx Elias, Elisa og Esajas

fortællinger om konger, fx Saul, David og Salomon

fortællinger om Jonas, Samson og Daniel.

Til belysning af Det Gamle og Nye Testamente arbejdes med Bibelen som historisk kilde, helligskrift og udtryk for eksistentielle erfaringer.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen omfatter især

den historiske Jesus, den tidlige kristendom og Paulus, fx forkyndelsen af Jesus som Kristus, menigheden i Jerusalem, pinsen og Peters virksomhed, Paulus' omvendelse samt kristendommens møde med romermagten

kristendommens udbredelse i Romerriget og videre op gennem Europa i middelalderen, Luther, reformationen og dens forudsætninger samt kristendommens møde med andre religioner og sekulære livsholdninger i dag

kirken som bygning, dens billeder og øvrige inventar

påske og pinse

ritualer i forbindelse med livets overgange, fx bryllup og begravelse

symboler og deres betydning, fx korset, fisken, brødet, duen, hyrde, lys, mørke

kristent inspireret musik, herunder salmer, gospel og sange.

3. forløb – 7./8.-9. klasse

Livsspørgsmål belyses gennem etiske og filosofiske problemstillinger for at støtte og inspirere eleverne i deres søgen efter et ståsted og udvikling af personlige værdier. I 3. forløb er det væsentligt, at elevernes åbenhed fortsat bevares - en åbenhed i forhold til forskellige tydninger af tilværelsen og den usikre grund, livet udfolder sig på. Der arbejdes parallelt med hovedtanker i kristendommen og ideer fra andre religioner og livsopfattelser. Desuden behandles religionernes indflydelse på menneskers historie, kultur og samfundsliv.

I relation til elevernes egen udvikling udvides dette arbejde til også at omfatte evnen til at skelne mellem religionernes forskellige fremtrædelsesformer og til at forstå religion som noget, der ud over traditionens overlevering kræver personlig stillingtagen og handling.

Livsfilosofi og etik

Arbejdet med grundlæggende tilværelsesspørgsmål udvikler sig i dette forløb til at have et mere alment og generelt perspektiv. Det kan være spørgsmål som:

Hvad er meningen med det hele? Hvad er et godt liv? Hvad er lykke? Hvorfor er der så megen krig og lidelse? Findes der en sandhed om livet?

Endvidere behandles emner som

frihed og angst, skyld og uskyld, autoritetstro og personligt ansvar, kærlighed, seksualitet, tolerance, menneskerettigheder, magt og afmagt, racediskrimination, kunstig virkelighed/virtual reality, bioteknologi, prævention og abort samt dødshjælp

miljøspørgsmål, naturforvaltning og ressourceudnyttelse

menneskesyn set i et religiøst, biologisk, kemisk, antropologisk, økonomisk, teknologisk eller psykologisk perspektiv.

Eksempler hentes fra religionernes verden, dagligdagen, medierne, databaser, elektroniske kommunikationsmidler, filosofien, litteraturen, kunsten og oplevelser i naturen.

Bibelske fortællinger

Undervisningen omfatter især

udvalgte bibelske fortællinger, som understøtter fagets indhold, når der arbejdes med værdier og tydning af tilværelsen

bibelske motiver og temaer, som de kommer til udtryk i kunst og kultur - især film, litteratur, billedkunst og hverdagsliv.

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng

Undervisningen omfatter især

- baggrunden for folkekirkens opståen, den evangelisk-lutherske kristendom og de kirkelige vækkelser
- folkekirkens rolle i det danske samfund samt kirkens engagement i socialt arbejde - såvel nationalt som internationalt
- større kirkelige retninger som fx den romersk-katolske kirke, den ortodokse kirke eller kristendommen i den tredje verden
- andre trossamfund, der kendes lokalt, fx baptistkirken, Frelsens Hær, mormoner og Jehovas Vidner
- kristne symboler, som de kommer til udtryk i kunst og kultur
- klassiske og moderne udtryk inden for de forskellige kunstarter.

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

Undervisningen omfatter især

- udvalgte verdensreligioner som fx islam, jødedommen, østens religioner samt nye religiøse bevægelser. Hovedvægten bør lægges på religionernes centrale forestillinger og nutidige fremtrædelsesform
- værdier af religiøs og religionslignende karakter, der præger tilværelsen i dag - herunder temaer som individualitet og fællesskab, uafhængighed og nødvendighed, materielle goder og åndelige værdier samt relativisme og forpligtethed
- religioners rolle i politik, pædagogik og opdragelse, herunder emner som befolkningstilvækst, ligeværd og autoritet
- temaer som fx gudsopfattelse, livssyn, mytologi, naturreligiøsitet og frelsesforestillinger
- billeder og andre kunstværker, der er inspireret af religiøse grundspørgsmål.